

Janina Kancewicz-Hoffmanowa

"Z dziejów ekspresjonizmu w Polsce.
Wokół "Soli ziemi", Krystyna
Jakowska, Wrocław 1977 : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 21/1 (67), 175

1978

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

/II/ HASIEC Janina: Wokół "Mirandy" Antoniego Langego.
"Przegląd Humanistyczny" 1977 nr 4 s. 153-160.

Zaprezentowana analiza powieści Langego, pomijając kwestie powiązań gatunkowych utworu, zmierza do wydobywania jej problematyki ideowo-światopoglądowej. Naczelne pytanie powieści dotyczy warunków i możliwości stworzenia doskonałej społeczności i uniwersalnego państwa. Rozwiązanie konfliktu moralnego "Mirandy" prowadzi - zdaniem autorki - do tezy o konieczności rezygnacji w przełomowych okresach dziejowych z dążeń indywidualnych na rzecz wartości ogólnych. Analiza symboliki utworu podkreśla szczególną wagę znaczeniową mitu Raju Utraconego i Raju Odzyskanego, interpretowanych jako przeciwstawienie pesymistycznym nastrojom młodopolskim.

BP/67/47

I.S.

/II/ JAKOWSKA Krystyna: Z dziejów ekspresjonizmu w Polsce. Wokół "Soli ziemi". Wrocław 1977, Oss., PAN. Kom. Nauk o Literaturze Polskiej. Rozprawy Literackie 19, ss. 203, zł 37,-

Autorka analizuje powieść Wittlina jako powieść nie tyle realizującą poetykę ekspresjonizmu, co twórczo ją kontynuującą (powieść wydana została w 1935 roku). Rozpatruje utwór na tle ekspresjonizmu niemieckiego w jego wariacie komunistycznym i aktywistycznym. Jest to zarazem podstawa do prześledzenia wątków "oryginalnego" ekspresjonizmu w polskiej prozie lat trzydziestych. Autorka próbuje prześledzić i określić powinowactwa i odstępstwa powieści Wittlina w stosunku do niemieckiej wersji prądu. O oryginalności utworu decyduje połączenie realizmu z kracjonizmem oraz pogłębienie problematyki reifikacji człowieka przez instytucję.

BP/67/48

J.K.-H.